

A csapat száma: .....

Az Aranybulla szerint...

		A bíróság döntése	
		IGEN	NEM
1.	Az ország nemesei nehezményezik, hogy a király a két éve érvényben lévő pénzt pünkösöd idején beszédette és rosszabb minőségű fizetőeszközt vezetett be. Joga volt-e a királynak ehhez a tethez?		
2.	IV. László pénzbüntetést vetett ki minden nemesre, akik az országos had gyülekezésekor nem jelennek meg, amikor hadba vonult, hogy Morvamezőnél megütközzön a cseh királlyal.		
3.	Hont nembéli Péter, katolikus egyházunk híve, bérbe szeretné venni Gömör vármegye vámbevételeit egy teljes évre. A törvény szerint lehet-e ez ellen bármilyen kifogása a királynak?		
4.	A bakonybéli szerzetesek panaszoják, hogy a vármegye ispánja adófizetésre kényszerítette őket. Jogos-e az egyházi személyek panasza?		
5.	A király felrótta Ákos nembéli Péternek, hogy nem teljesítette kötelességét, miközben maga a király sem tartja be az Aranybulla rendelkezéseit. Jogos-e a király vádja a nemessel szemben?		
6.	A király a nemesek megkérdezése nélkül felesége öccsét nádori tisztségbe emelte. Szabályos volt-e a király lépése?		
7.	A királyi vármegye vezetője a megyében élő nemest adózásra kényszerítette. A nemes ezt felpanaszolja a királynak. Jogos-e a nemes panasza?		
8.	Hahót nembéli Áron elesett a csatában, viszont sem fia, sem lánya nem volt, ezért földjeit a király a királyi birtokokhoz csatolta. Jogosan járt el a király?		
9.	Csák Máté szolgálataiért a királytól saját birtoknak kérte Trencsén, Nyitra és Turóc vármegyéket. A király ezt elutasította. Igaza volt-e a királynak?		
10.	Dúl nemes halála után egyetlen gyermeke, Réka felpanaszolja, hogy a távoli rokonok teljesen kiforgatták vagyonából. Jogosan panaszkodott Réka?		

A csapat száma: .....

Az Aranybulla szerint...

		A bíróság döntése	
		IGEN	NEM
1.	Az ország nemesei nehezményezik, hogy a király a két éve érvényben lévő pénzt pünkösöd idején beszédette és rosszabb minőségű fizetőeszközt vezetett be. Joga volt-e a királynak ehhez a tethez?	X	
2.	IV. László pénzbüntetést vetett ki minden nemesre, akik az országos had gyülekezésekor nem jelennek meg, amikor hadba vonult, hogy Morvamezőnél megütközzön a cseh királlyal.		X
3.	Hont nembéli Péter, katolikus egyházunk híve, bérbe szeretné venni Gömör vármegye vámbevételeit egy teljes évre. A törvény szerint lehet-e ez ellen bármilyen kifogása a királynak?		X
4.	A bakonybéli szerzetesek panaszoják, hogy a vármegye ispánja adófizetésre kényszerítette őket. Jogos-e az egyházi személyek panasza?	X	
5.	A király felrótta Ákos nembéli Péternek, hogy nem teljesítette kötelességét, miközben maga a király sem tartja be az Aranybulla rendelkezéseit. Jogos-e a király vádja a nemessel szemben?		X
6.	A király a nemesek megkérdezése nélkül felesége öccsét nádori tisztségbe emelte. Szabályos volt-e a király lépése?		X
7.	A királyi vármegye vezetője a megyében élő nemest adózásra kényszerítette. A nemes ezt felpanaszolja a királynak. Jogos-e a nemes panasza?	X	
8.	Hahót nembéli Áron elesett a csatában, viszont sem fia, sem lánya nem volt, ezért földjeit a király a királyi birtokokhoz csatolta. Jogosan járt el a király?	X	
9.	Csák Máté szolgálataiért a királytól saját birtoknak kérte Trencsén, Nyitra és Turóc vármegyéket. A király ezt elutasította. Igaza volt-e a királynak?	X	
10.	Dúl nemes halála után egyetlen gyermeke, Réka felpanaszolja, hogy a távoli rokonok teljesen kiforgatták vagyonából. Jogosan panaszkodott Réka?	X	

A csapat száma: .....

FORRÁSOK

A) „Minthogy az emberi természet gyarlósága következtében s az idő előrehaladtával a letűnt dolgok emlékezetét könnyen elragadja a feledés, illő az írás erejével megerősíteni azt, amiben a szerződő felek egymás között megállapodtak. Hogy ez az írás segítségével és alkalmas férfiak tanúbizonyosságával sértetlenül és szilárdan megmaradjon, azért én, [...], Magyarország dicső királya megfontoltan és királyi méltóságomnak jövőjéről is gondoskodva – nehogy bármilyen az én személyem előtt megtárgyalt és megvitatott ügy feledésbe merüljön – szükségesnek tartottam, hogy minden, az én felséges személyem jelenlétében előadott dolog az írás bizonyosságával erősíttessék meg.”

Melyik királyunktól olvashatjuk a fenti részletet? .....

Mi volt a rendelkezés eredménye, vagyis mit hozott létre? .....

Melyik országból hozta magával ehhez az ötletet? .....

B) „Azt is elrendeltük, hogy ha mi vagy a mi utódaink közül valaki valamely időben ezen rendelkezéseink ellen akarna cselekedni, ennek az oklevélnek erejénél fogva, mind a püspököknek, mind a többi jobbágyoknak és országunk nemeseinek, együttesen és külön-külön, a jelenben és a jövőben mindörökké szabadságukban álljon, hogy a hűtlenség minden vétke nélkül nekünk és a mi utódainknak ellenállhassanak és ellentmondhassanak.”

Melyik dokumentumból származik az idézet? .....

Hogyan nevezzük a dokumentumnak ezt a részét? .....

Nagy valószínűség szerint honnan származik ennek megjelenése a dokumentumban? Milyen eseményhez vagy egy másik országhoz kapcsolod?

.....

C) „Ezután [...] a pápa úr meghagyására meglátogatta Szentföldet; ezt a parancsot még herceg korában kapta, miként az Extravagantesben áll a fogadalomról és a fogadalom beváltásáról a következőképpen: "Noha mindenkinek..." Tudniillik ő teljesítette és váltotta valóra atyja fogadalmát. Ott a Szentföldön a keresztény sereg vezére és kapitánya lett a babiloni szultán ellenében, és dicsőséges diadalt aratott. Három hónapig maradt ott. Szentek drága kincseivel tért vissza Magyarországra. Országát virágzó állapotban találta.“

Kinek a nevét hagytuk ki a szövegből? .....

Melyik műből származik az idézet? .....

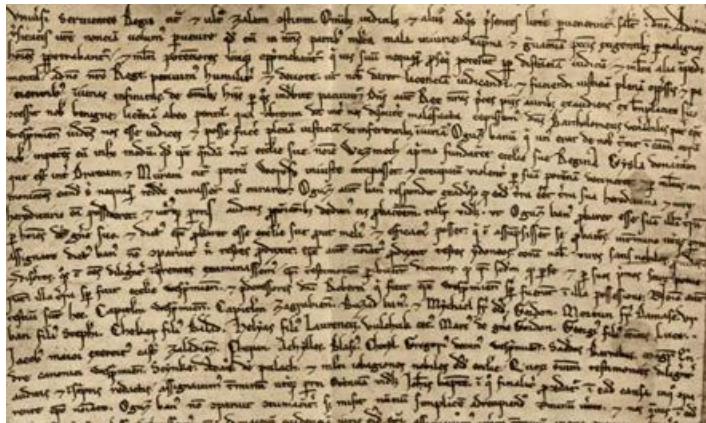
Ki volt a személy atyja, akinek a fogadalmát teljesítette? .....

D) Mi a képen látható dokumentum neve?

Melyik évben adták ki?

Hány példány készült belőle?

E) Mi a képen látható dokumentum neve?

Melyik évben adták ki?

Kik adták ki?

F) Mi a képen látható dokumentum neve?

Mikor született a dokumentum?

Milyen, nem megszokott helyen írta alá a király a dokumentumot?

A csapat száma: .....

FORRÁSOK

A) „Mint hogy az emberi természet gyarlósága következtében s az idő előrehaladtával a letűnt dolgok emlékezetét könnyen elragadja a feledés, illő az írás erejével megerősíteni azt, amiben a szerződő felek egymás között megállapodtak. Hogy ez az írás segítségével és alkalmas férfiak tanúbizonyosságával sértetlenül és szilárdan megmaradjon, azért én, [...], Magyarország dicső királya megfontoltan és királyi méltóságomnak jövőjéről is gondoskodva – nehogy bármilyen az én személyem előtt megtárgyalt és megvitatott ügy feledésbe merüljön – szükségesnek tartottam, hogy minden, az én felséges személyem jelenlétében előadott dolog az írás bizonyosságával erősíttessék meg.”

Melyik királyunktól olvashatjuk a fenti részletet? III. Béla

Mi volt a rendelkezés eredménye, vagyis mit hozott létre? A kancelláriát

Melyik országból hozta magával ehhez az ötletet? Bizáncból

B) „Azt is elrendeltük, hogy ha mi vagy a mi utódaink közül valaki valamely időben ezen rendelkezéseink ellen akarna cselekedni, ennek az oklevélnek erejénél fogva, mind a püspököknek, mind a többi jobbágyoknak és országunk nemeseinek, együttesen és külön-külön, a jelenben és a jövőben mindörökké szabadságukban álljon, hogy a hűtlenség minden vétke nélkül nekünk és a mi utódainknak ellenállhassanak és ellentmondhassanak.”

Melyik dokumentumból származik az idézet? Aranybulla

Hogyan nevezzük a dokumentumnak ezt a részét? ellenállási záradék

Nagy valószínűség szerint honnan származik ennek megjelenése a dokumentumban? Milyen eseményhez vagy egy másik országhoz kapcsolód?

A keresztes hadjáratok ill. a Jeruzsálemi királyságban szerzett tapasztalatok

C) „Ezután [...] a pápa úr meghagyására meglátogatta Szentföldet; ezt a parancsot még herceg korában kapta, miként az Extravagantesben áll a fogadalomról és a fogadalom beváltásáról a következőképpen: "Noha mindenkinek..." Tudniillik ő teljesítette és váltotta valóra atya fogadalmát. Ott a Szentföldön a keresztény sereg vezére és kapitánya lett a babiloni szultán ellenében, és dicsőséges diadalt aratott. Három hónapig maradt ott. Szentek drága kincseivel tért vissza Magyarországra. Országát virágzó állapotban találta.“

Kinek a nevét hagytuk ki a szövegből? II. András király

Melyik műből származik az idézet? Képes Krónika

Ki volt a személy atyja, akinek a fogadalmát teljesítette? III. Béla

D) Mi a képen látható dokumentum neve?

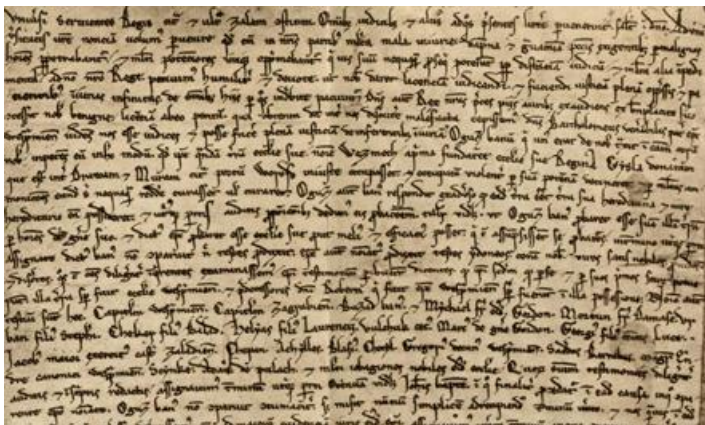
Aranybulla

Melyik évben adták ki?

1222

Hány példány készült belőle?

7

E) Mi a képen látható dokumentum neve?

Kehidai oklevél

Melyik évben adták ki?

1232

Kik adták ki?

A zalai szerviensek (nemesek)

F) Mi a képen látható dokumentum neve?

Beregi egyezmény

Mikor született a dokumentum?

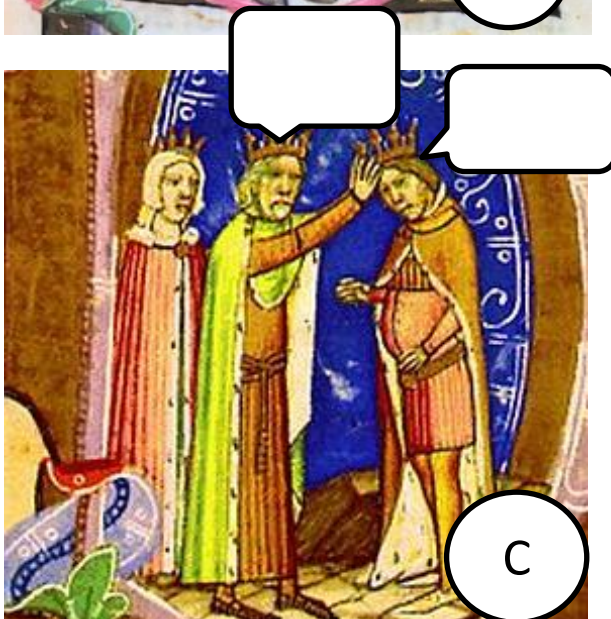
1233

Milyen, nem megszokott helyen írta alá a király a dokumentumot?

A beregi erdőben

A csapat száma: .....

A Képes Krónikában megrajzolt eseményeket kell a helyükre raknod. Válaszd ki, melyik esemény melyik képhez (A-D) tartozik, és írd az eseményhez a kép betűjelét! Hasonlóan a szóbuborékokba írd be a feladatlap jobb oldalán található elképzelt (vagy netán el is hangzott) szövegek sorszámát! Minden szereplőhöz csak egy idézet tartozik, ezért lesznek, amelyek kimaradnak. Arra figyelj, hogy a B képen van minta is!

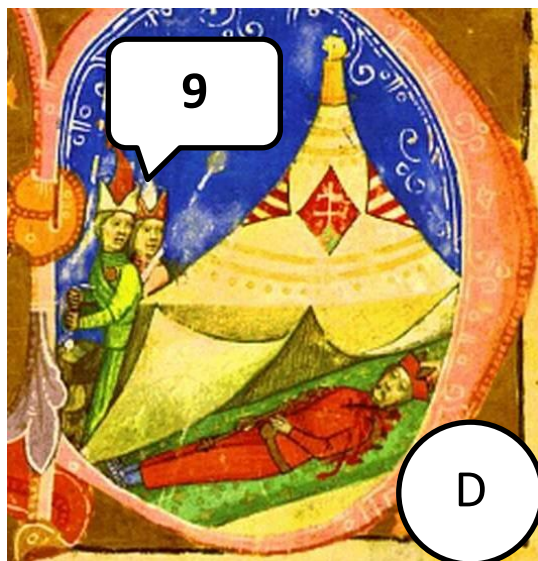
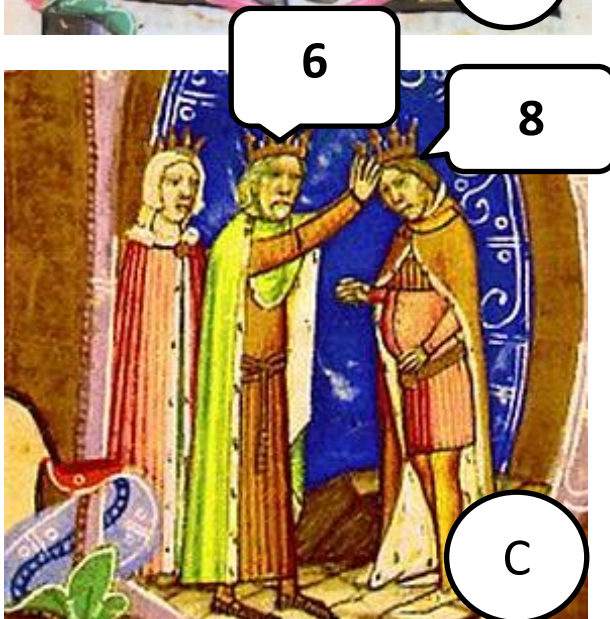
A kép száma	Az esemény
	A tatárok az éj leple alatt rárontottak IV. Béla király táborára
	IV. Béla elismerte vereségét és a fiát is királynak ismerte el
	A pápa Fülöp fermói püspököt Magyarországra küldte
	A vigasztalás után IV. László a szabad ég alatt éjszakázott, kunjai vigyáztak rá
	III. Andrást Bécsből megszöktetik és Magyarországra hozzák
	Egy királygyilkosság történt, amellyel majdnem kihalt az Árpád-ház
	Imre király még életében megkoronázta fiát, a fiatal Lászlót
	Ottokár Kunigundával, IV. Béla unokájával tér vissza Csehországba

	A szóbuborékokba kívánckozó megszólalások
1.	„Hát, nagy buli volt! Nem spórolt az energiájával Őfelsége! Nem csodálom, hogy elfáradt. Takarjuk be egy pokróccal, mert még megfázik itt nekünk.“
2.	„Lodomér érsek úr nagyon elégedett lesz, hogy sikerült a trón valódi örökösét kimentenünk Albert fogságából. Mekkora fog nézni a német király!“
3.	„Fiam, ha kimész, jól öltözz fel, vegyél fel koronát, meg ne fázz nekem! Elvégre te vagy az örökösöm, és nem szeretném, ha valami baj érne téged.“
4.	„De az lesz az igazi botrány, amikor meglátnak engem ebben a ruhában. A fél puszta röhögni fog rajtam, nem tudják majd, férfi vagyok vagy nő. Kínos. Nem vesznek majd komolyan.“
5.	„Én azt hallottam, hogy ez a király pogány módon él, nem is feleségével, hanem szeretőkkel, nem is egy van neki, hanem három! Felháborító! Ráadásul egy király! Micsoda botrány!“
6.	„Az ország keleti részét rád bízom, viselkedj úgy, ahogy egy királynak kell. Remélem, már nem egymás ellen, hanem mondjuk a bolgárok ellen közösen fogunk harcolni.“
7.	„Remélem, senki sem fogja a származásomat kétségbe vonni. Nagypám örökségét jövök átvenni, amire apámnak nem volt lehetősége, mert itt szóba sem álltak vele.“
8.	„De eszedbe ne jusson a családomat elrabolni! Ne feledd, hogy a te unokád mindkettőnk utódja a trónon! És én jobb hadvezér vagyok nálad, ez nem titok.“
9.	„Ez jár neked, te, hamis király! Azt hittük, közénk tartozol, erre hadat vezetsz ellenünk! Hány testvérünk halt meg a Hód-tó mellett! Megérdemled, hogy megöljünk!“
10.	„Nem az a lényeg, hogy pogányok a kunok vagy sem, ebben az országban akkora zűrzavar van, hogy már a pápának is elege van belőle. Egy királynak kötelességei is vannak, értse meg László.“

A csapat száma: .....

A Képes Krónikában megrajzolt eseményeket kell a helyükre raknod. Válaszd ki, melyik esemény melyik képhez (A-D) tartozik, és írd az eseményhez a kép betűjelét! Hasonlóan a szóbuborékokba írd be a feladatlap jobb oldalán található elképzelt (vagy netán el is hangzott) szövegek sorszámát! Minden szereplőhöz csak egy idézet tartozik, ezért lesznek, amelyek kimaradnak. Arra figyelj, hogy a B képen van minta is!

A kép száma	Az esemény
	A tatárok az éj leple alatt rárontottak IV. Béla király táborára
C	IV. Béla elismerte vereségét és a fiát is királynak ismerte el
B	A pápa Fülöp fermói püspököt Magyarországra küldte
	A vigasztalás után IV. László a szabad ég alatt éjszakázott, kunjai vigyáztak rá
A	III. Andrást Bécsből megszöktetik és Magyarországra hozzák
D	Egy királygyilkosság történt, amellyel majdnem kihalt az Árpád-ház
	Imre király még életében megkoronázta fiát, a fiatal Lászlót
	Ottokár Kunigundával, IV. Béla unokájával tér vissza Csehországba

	A szóbuborékokba kíváncozó megszólalások
1.	„Hát, nagy buli volt! Nem spórolt az energiájával Őfelsége! Nem csodálom, hogy elfáradt. Takarjuk be egy pokróccal, mert még megfázik itt nekünk.“
2.	„Lodomér érsek úr nagyon elégedett lesz, hogy sikerült a trón valódi örökösét kimentenünk Albert fogságából. Mekkora fog nézni a német király!“
3.	„Fiam, ha kimész, jól öltözz fel, vegyél fel koronát, meg ne fázz nekem! Elvégre te vagy az örökösöm, és nem szeretném, ha valami baj érne téged.“
4.	„De az lesz az igazi botrány, amikor meglátnak engem ebben a ruhában. A fél puszta röhögni fog rajtam, nem tudják majd, férfi vagyok vagy nő. Kínos. Nem vesznek majd komolyan.“
5.	„Én azt hallottam, hogy ez a király pogány módon él, nem is feleségével, hanem szeretőkkel, nem is egy van neki, hanem három! Felháborító! Ráadásul egy király! Micsoda botrány!“
6.	„Az ország keleti részét rád bízom, viselkedj úgy, ahogy egy királynak kell. Remélem, már nem egymás ellen, hanem mondjuk a bolgárok ellen közösen fogunk harcolni.“
7.	„Remélem, senki sem fogja a származásomat kétségbe vonni. Nagypám örökségét jövők átvenni, amire apámnak nem volt lehetősége, mert itt szóba sem álltak vele.“
8.	„De eszedbe ne jusson a családomat elrabolni! Ne feledd, hogy a te unokád mindkettőnk utódja a trónon! És én jobb hadvezér vagyok nálad, ez nem titok.“
9.	„Ez jár neked, te, hamis király! Azt hittük, közénk tartozol, erre hadat vezetsz ellenünk! Hány testvérünk halt meg a Hód-tó mellett! Megérdemled, hogy megöljünk!“
10.	„Nem az a lényeg, hogy pogányok a kunok vagy sem, ebben az országban akkora zűrzavar van, hogy már a pápának is elege van belőle. Egy királynak kötelességei is vannak, értse meg László.“

KI VAGYOK ÉN???

1.

7 pontért: Különleges herceg vagyok abban a tekintetben, hogy sohasem lázadtam királyi bátyám ellen.

5 pontért: Apámnak köszönhetően voltam Halics uralkodója, majd Szlavónia hercege.

3 pontért: Nagy szerepem volt abban, hogy a hatalmas Batu kánt elbizonytalanítsam, valóban érdemes-e a magyar sereggel ujjat húzni.

1 pontért: Harctéri sebesüléseim okozták halálom, hetekkel a muhi csata után.

2.

7 pontért: Egy frissen alakult rend tagja voltam, Pál atya követője, de nem emiatt lettem híres.

5 pontért: Ha a szándalom lenne távolságmérő, több ezer mérföld megtételét mutatná.

3 pontért: Először jó hírt hoztam haza, másodszorra viszont egy fenyegető levelet.

1 pontért: Jártam a Volgai Bolgárországban és egy hónapot Magna Hungáriában is töltöttem.

3.

7 pontért: Nőként két lehetőség állt előttem: vagy férjhez megyek egy külföldi uralkodóhoz vagy apácaként élem le az életemet.

5 pontért: Anyám kun volt, apám király, férjemből és utódaimból szintén király lett.

3 pontért: Fiamat túlélve unokámat kezdtem támogatni, hogy Magyarország királya lehessen, és ezt sikerült is megélnem.

1 pontért: a nápolyi királlyal való találkozásom idején az egyik főúr elrabolta öcsémet, amibe királyi apám egészsége beleszórt és nemsokára meg is halt.

4.

7 pontért: Lázadtam apám ellen, erre az lett Isten büntetése, hogy a fiam is lázadt ellenem.

5 pontért: A városok fejlődését támogattam és én alapítottam a budai várat is.

3 pontért: Saját szemem láttára ölték meg édesanyámat, Gertrudis királynét.

1 pontért: a tatárdúlás után újra talpra állítottam az országot.

KI VAGYOK ÉN???

1.

7 pontért: Különleges herceg vagyok abban a tekintetben, hogy sohasem lázadtam királyi bátyám ellen.

5 pontért: Apámnak köszönhetően voltam Halics uralkodója, majd Szlavónia hercege.

3 pontért: Nagy szerepem volt abban, hogy a hatalmas Batu kánt elbizonytalanítsam, valóban érdemes-e a magyar sereggel ujjat húzni.

1 pontért: Harctéri sebesüléseim okozták halálom, hetekkel a muhi csata után.

KÁLMÁN HERCEG

2.

7 pontért: Egy frissen alakult rend tagja voltam, Pál atya követője, de nem emiatt lettem híres.

5 pontért: Ha a szándalomon lenne távolságmérő, több ezer mérföld megtételét mutatná.

3 pontért: Először jó hírt hoztam haza, másodszorra viszont egy fenyegető levelet.

1 pontért: Jártam a Volgai Bolgárországban és egy hónapot Magna Hungáriában is töltöttem.

JULIANUS BARÁT

3.

7 pontért: Nőként két lehetőség állt előttem: vagy férjhez megyek egy külországi uralkodóhoz vagy apácaként élem le az életemet.

5 pontért: Anyám kun volt, apám király, férjemből és utódaimból szintén király lett.

3 pontért: Fiamat túlélve unokámat kezdtem támogatni, hogy Magyarország királya lehessen, és ezt sikerült is megélnem.

1 pontért: a nápolyi királlyal való találkozásom idején az egyik főúr elrabolta öcsémet, amibe királyi apám egészsége belesokára meg is halt.

ÁRPÁD-HÁZI MÁRIA

4.

7 pontért: Lázadtam apám ellen, erre az lett Isten büntetése, hogy a fiam is lázadt ellenem.

5 pontért: A városok fejlődését támogattam és én alapítottam a budai várat is.

3 pontért: Saját szemem láttára ölték meg édesanyámat, Gertrudis királynét.

1 pontért: a tatárdúlás után újra talpra állítottam az országot.

IV. BÉLA KIRÁLY

A csapat száma: .....

Királyfelismerő feladat

III. Béla	Imre	III. László	II. András	IV. Béla	V. István	IV. László	III. András

A – az „utolsó aranyág”

B – a „Velencei”

C – akit saját korában inkább II.-nak neveztek

D – a második honalapító

E – a „Görög”

F – akit saját korában inkább III.-nak neveztek

G – gyermekként hal meg

H – az „ifjabb király”

I – az első háború a Habsburgok ellen

J – Hum és Ráma hercege

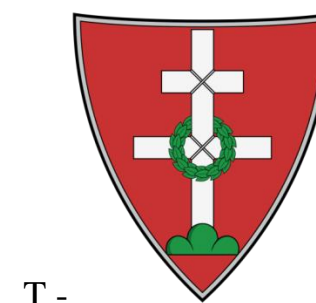
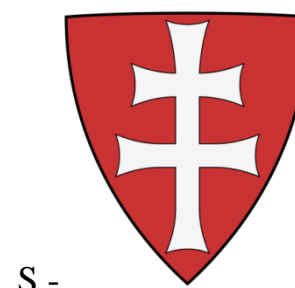
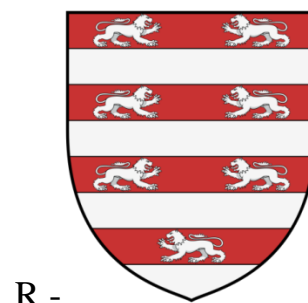
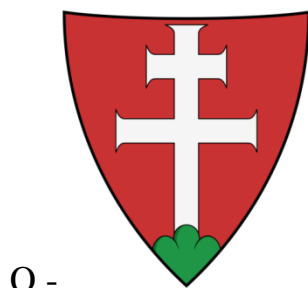
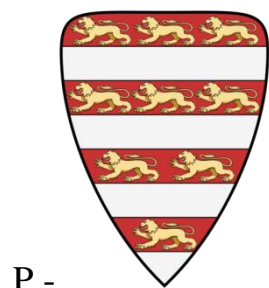
K – a „Kun”

L – a kancellária megalapítása

M – a kunok letelepítése

N – a „Jeruzsálemi”

O – sírja a Mátyás templomban látható

A csapat száma: .....

Királyfelismerő feladat

III. Béla	Imre	III. László	II. András	IV. Béla	V. István	IV. László	III. András
E L O	P	C G R	J N	D M S	H T	F K Q	A B K

A – az „utolsó aranyág”

B – a „Velencei”

C – akit saját korában inkább II.-nak neveztek

D – a második honalapító

E – a „Görög”

F – akit saját korában inkább III.-nak neveztek

G – gyermekként hal meg

H – az „ifjabb király”

I – az első háború a Habsburgok ellen

J – Hum és Ráma hercege

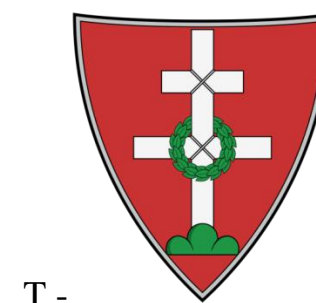
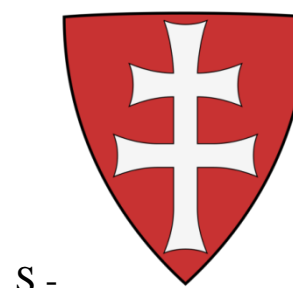
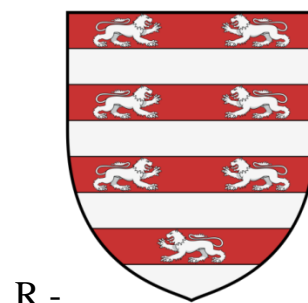
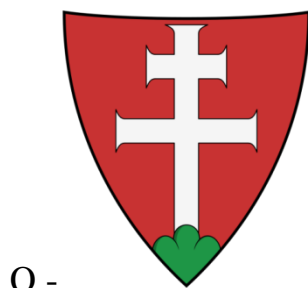
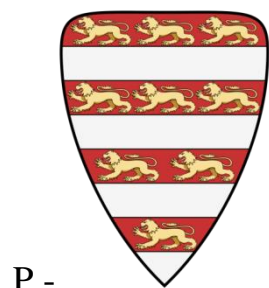
K – a „Kun”

L – a kancellária megalapítása

M – a kunok letelepítése

N – a „Jeruzsálemi”

O – sírja a Mátyás templomban látható

Népek Magyarországon – totó formájában

1) Kik voltak az izmaeliták?

1 – zsidók

2 – muszlimok

X – a kunok másik megnevezése

2) Kiknek adott kiváltságokat a Diploma Andreanum?

1 – a szászoknak

2 – a kunoknak

X – II. András felesége, Gertrudis kíséretének

3) Hol találjuk a Királyföldet?

1 – a Dunántúlon

2 – Erdélyben

X – a Duna-Tisza közében

4) Mi igaz a kunokra?

1 – városokat hoztak létre és kereskedelemmel foglalkoztak

2 – nomád életmódot folytattak

X – meghonosították a földművelést Dél-Erdélyben

5) Gertrudis királyné meráni származású volt. Vagyis ő és kísérete milyen anyanyelvű volt?

1 – francia

2 – lengyel

X – német

6) Melyik kun szállásterület marad meg Kunság néven a mai napig?

1 – a temesközi

2 – a Körös és Maros közötti

X – a Duna és Tisza közötti

7) A mardurinát mint adót melyik nép által lakott területen szedték be?

- 1 – a kunok által lakott területeken
- 2 – a horvátok, szlavónok fizették
- X – az országba beköltözött izmaeliták adója volt

8) Hová tűnt a Német Lovagrend az országból?

- 1 – a német lovagok mind egy szálig elhullottak a muhi csatában
- 2 – továbbálltak és az újabb keresztes hadjáratokban vettek részt
- X – engedetlenségük miatt a magyar király kiűzte őket az országból

9) Ráma uralkodójának is fel szokták tüntetni magukat a magyar királyok. De melyik mai országban található?

- 1 – Bosznia
- 2 – Lengyelország
- X – Ukrajna

10) Melyik kun vezetőt nézték tatár kémnek és gyilkolták meg?

- 1 – Kun Lászlót
- 2 – Kötönyt
- X – Oldamért

11) Melyik területen éltek még szászok?

- 1 – a Szepességben
- 2 – a Dunántúlon, a Balatontól délre
- X – a Duna-Tisza közében

12) Melyik népcsoporthoz kapcsoljuk a gerébekeket?

- 1 – a kunokhoz
- 2 – az erdélyi szászokhoz
- X – az észak-magyarországi szlávokhoz

13) Melyik királyunknak volt kun származású felesége?

- 1 – V. Istvánnak
- 2 – IV. Lászlónak
- X – III. Andrásnak

Népek Magyarországon – totó formájában

1) Kik voltak az izmaeliták?

1 – zsidók

2 – **muszlimok**

X – a kunok másik megnevezése

2) Kiknek adott kiváltságokat a Diploma Andreanum?

1 – **a szászoknak**

2 – a kunoknak

X – II. András felesége, Gertrudis kíséretének

3) Hol találjuk a Királyföldet?

1 – a Dunántúlon

2 – Erdélyben

X – **a Duna-Tisza közében**

4) Mi igaz a kunokra?

1 – városokat hoztak létre és kereskedelemmel foglalkoztak

2 – **nomád életmódot folytattak**

X – meghonosították a földművelést Dél-Erdélyben

5) Gertrudis királyné meráni származású volt. Vagyis ő és kísérete milyen anyanyelvű volt?

1 – francia

2 – lengyel

X – **német**

6) Melyik kun szállásterület marad meg Kunság néven a mai napig?

1 – a temesközi

2 – a Körös és Maros közötti

X – **a Duna és Tisza közötti**

7) A mardurinát mint adót melyik nép által lakott területen szedték be?

1 – a kunok által lakott területeken

2 – **a horvátok, szlavónok fizették**

X – az országba beköltözött izmaeliták adója volt

8) Hová tűnt a Német Lovagrend az országból?

1 – a német lovagok mind egy szálig elhullottak a muhi csatában

2 – továbbálltak és az újabb keresztes hadjáratokban vettek részt

X – engedetlenségük miatt a magyar király kiűzte őket az országból

9) Ráma uralkodójának is fel szokták tüntetni magukat a magyar királyok. De melyik mai országban található?

1 – **Bosznia**

2 – Lengyelország

X – Ukrajna

10) Melyik kun vezetőt nézték tatár kémnek és gyilkolták meg?

1 – Kun Lászlót

2 – **Kötönyt**

X – Oldamért

11) Melyik területen éltek még szászok?

1 – **a Szepességben**

2 – a Dunántúlon, a Balatontól délre

X – a Duna-Tisza közében

12) Melyik népcsoporthoz kapcsoljuk a gerébekeket?

1 – a kunokhoz

2 – **az erdélyi szászokhoz**

X – az észak-magyarországi szlávokhoz

13) Melyik királyunknak volt kun származású felesége?

1 – **V. Istvánnak**

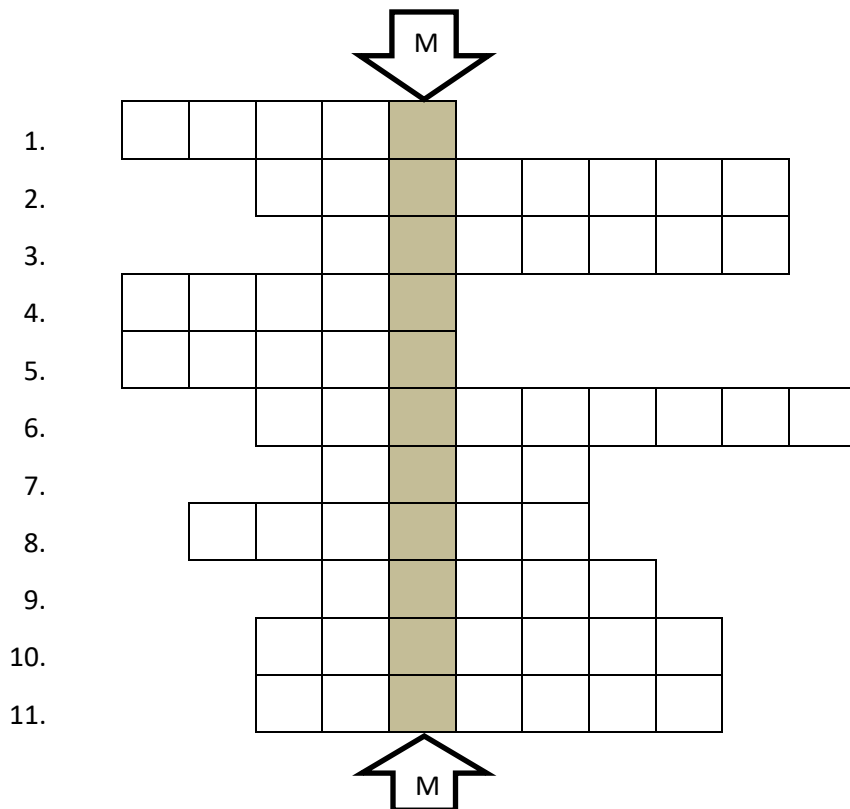
2 – IV. Lászlónak

X – III. Andrásnak

A csapat száma: .....

A csapat száma: .....

Tatárjárás – keresztrejtvény formájában

1 – Ez a nádor kapta feladatul a mongol betörés megakadályozását, de nem sikerült

2 – IV. Béla húga, aki nem élte meg a mongol betörést, korábban halt meg

3 – A királyi udvar embere, aki védte a királyi család épségét az egyik várban

4 – A Trau várát ostromló mongol (tatár) hadvezér

5 – Dalmát város, ahol rövid ideig a királyi kíséret is tartózkodott

6 – Ennek a lovagrendnek összes tagja elesett a muhi csatában

7 – A muhi csatatér e folyó partján volt megtalálható

8 – Ez a vármegye is az osztrák herceg, Babenberg Frigyes kezére került

9 – A muhi csatában hősi halált halt érsek

10 – Jól védett dombtetőn lévő dalmát vár, egy ideig a királyi család itt volt

11 – A tatárjárás főparancsnoka, az Arany Horda megalapítója

Megoldás: .....

Hogy kapcsolódik a tatárjárás történetéhez? .....

A csapat száma: .....

A csapat száma: .....

Tatárjárás – keresztrejtvény formájában

↓ M

1.	D	É	N	E	S														
2.			E	R	Z	S	É	B	E	T									
3.				H	E	R	B	O	R	D									
4.	K	Á	D	Á	N														
5.	S	P	L	I	T														
6.			T	E	M	P	L	O	M	O	S								
7.				S	A	J	Ó												
8.		S	O	P	R	O	N												
9.				U	G	R	I	N											
10.			K	L	I	S	S	Z	A										
11.			B	A	T	U	K	Á	N										

↑ M

1 – Ez a nádor kapta feladatul a mongol betörés megakadályozását, de nem sikerült

2 – IV. Béla húga, aki nem élte meg a mongol betörést, korábban halt meg

3 – A királyi udvar embere, aki védte a királyi család épségét az egyik várban

4 – A Trau várát ostromló mongol (tatár) hadvezér

5 – Dalmát város, ahol rövid ideig a királyi kíséret is tartózkodott

6 – Ennek a lovagrendnek összes tagja elesett a muhi csatában

7 – A muhi csatater e folyó partján volt megtalálható

8 – Ez a vármegye is az osztrák herceg, Babenberg Frigyes kezére került

9 – A muhi csatában hősi halált halt érsek

10 – Jól védett dombtetőn lévő dalmát vár, egy ideig a királyi család itt volt

11 – A tatárjárás főparancsnoka, az Arany Horda megalapítója

Megoldás: Szent Margit

Hogy kapcsolódik a tatárjárás történetéhez? Apja Istennek ajánlotta, ha a mongolok elhagyják az országot.

A csapat száma: .....

Töltsd ki a kipontozott részeket a szöveg alatti felsorolásból. Vigyázz, több a felhasználható információ, mint a kitöltendő hely!

The só must go on!

A 12. század végén, _____ idején, a sóbányászat és a sókereskedelem egy _____ volt. Ennek a tevékenységnek a fontosságát jelzi, hogy a bányák körül _____ is kialakultak, mint például Torda vagy Doboka.

Amikor _____ került trónra, gyakran adta bérbe a sókereskedelmet.

Amikor a király kiadta az Úr _____ esztendejében kiadta az Aranybullát, külön cikkely foglalkozott azzal, hogy sótiszt nem lehet _____ vagy _____ származású személy.

Ahogy a király és az egyház viszonya változott, úgy alakult a sóból származó bevételek sorsa is. Amikor a pápa elsimította király és az esztergomi érsek közötti nézeteltérést, a királyt a _____ aláírására kényszerítették az Úr _____ esztendejében, amelyben az egyház rátette a kezét a só forgalmazására, ráadásul az előző évekért, amikor az egyház ezzel a kiváltsággal nem rendelkezett, kárpótlásul 10.000 _____ ezüstöt kap a királytól.

II. András – márka – III. Béla – IV. Béla – III. András – kehidai oklevél – 1222
– mázsa – beregi egyezmény – 1232 – zsidó – vármegyék – 1233 – regálé –
mardurina – izmaelita – kancellária – szász – kun törvény – kilogramm

A csapat száma: .....

Töltsd ki a kipontozott részeket a szöveg alatti felsorolásból. Vigyázz, több a felhasználható információ, mint a kitöltendő hely!

The só must go on!

A 12. század végén, **III. Béla** idején, a sóbányászat és a sókereskedelem egy **regálé** volt. Ennek a tevékenységnek a fontosságát jelzi, hogy a bányák körül **vármegyék** is kialakultak, mint például Torda vagy Doboka.

Amikor **II. András király** került trónra, gyakran adta bérbe a sókereskedelmet. Amikor a király kiadta az Úr **1222.** esztendejében kiadta az Aranybullát, külön cikkely foglalkozott azzal, hogy sótiszt nem lehet **zsidó** vagy **izmaelita** származású személy.

Ahogy a király és az egyház viszonya változott, úgy alakult a sóból származó bevételek sorsa is. Amikor a pápa elsimította király és az esztergomi érsek közötti nézeteltérést, a királyt a **beregi egyezmény** aláírására kényszerítették az Úr **1233.** esztendejében, amelyben az egyház rátette a kezét a só forgalmazására, ráadásul az előző évekért, amikor az egyház ezzel a kiváltsággal nem rendelkezett, kárpótlásul 10.000 **márka** ezüstöt kap a királytól.

~~II. András~~ – ~~márka~~ – ~~III. Béla~~ – IV. Béla – III. András – kehidai oklevél – ~~1222~~
– ~~mázsa~~ – ~~beregi egyezmény~~ – 1232 – ~~zsidó~~ – ~~vármegyék~~ – ~~1233~~ – ~~regálé~~ –
mardurina – ~~izmaelita~~ – kancellária – szász – kun törvény – kilogramm